ELINKEINOELÄMÄN KESKUSLIITTO EK
Työelämä
Markus Äimälä

LAUSUNTO

17.12.2024

Eduskunnan lakivaliokunnalle

KANNABIS LAILLISEKSI, SÄÄNNELLYKSI JA VEROLLE KAA 2/2024

Elinkeinoelämän keskusliitolta on pyydetty lausuntoa otsikossa mainittuun kansalaisaloitteeseen liittyen. Lausuntopyynnön mukaan lausunnossa pyydetään erityisesti tietoa kannabiksen käyttöön liittyvän huumausaineen käyttörikosta koskevan rekisterimerkinnän vaikutuksesta työn saantiin. Estääkö merkintä työn saannin ja jos estää, millaisissa tilanteissa?

Pyydettynä lausuntona esitän Elinkeinoelämän keskusliiton puolesta seuraavaa.

Rekisterimerkinnän vaikutus

Työnantajalla ei harvinaisia poikkeuksia lukuun ottamatta ole oikeutta saada tietoa työnhakijan rikosrekisterimerkinnöistä. Tämän vuoksi työnhakijan mahdollisella kannabiksen käyttöön liittyvällä huumausaineiden käyttörikosta koskevalla rekisterimerkinnällä ei käytännössä ole vaikutusta työn saantiin kuin vain hyvin poikkeuksellisissa tilanteissa.

Huumausainetestit

Rikosrekisterimerkintöjen sijasta tavallinen tapa selvittää työnhakijan huumausaineiden käyttöä ovat huumausainetestit. Myös huumausainetestien käyttöä on rajoitettu huomattavasti lainsäädännössä. Niitä voidaan käyttää vain yksityisyyden suojasta annetun lain 7 §:ssä mainituissa tilanteissa.

Silloin kun kyse on työtehtävästä, jota hakevalta henkilöltä työnantaja edellyttää huumausainetestiä, testin tuloksella on merkitystä työnhakuprosessissa. Kannabiksen käytön paljastuminen huumausainetestissä ei kuitenkaan estä automaattisesti työn saantia, vaan kysymys on aina kokonaisharkinnasta, jossa työn luonteella on suuri painoarvo.